

Vurderinger av beslutningsgrunnlag

Verdal 1995

1.	Innledning med bakgrunnsbeskrivelse	side 2
2.	Vurderingens teoretiske grunnlag og metode	side 2
3.	Tilbakemeldinger fra 9 personer som hadde ulike roller i Verdal 1995	side 5
4.	Vurderinger av beslutningsgrunnlaget	side 7
5.	Konklusjon	side 10

(Forfatteren av denne vurderingen var på slutten av 1970 – tallet og første del av 1980 – tallet medvirkende sammen med daværende Skoledirektør i nedbyggingen av spesialskolene i Nord Trøndelag. Videre har forfatteren fulgt HVPU – reformen gjennom mange år og da i ulike roller).

1. Innledning med bakgrunnsbeskrivelse.

Journalist i Dagbladet Thomas Ergo tok ultimo februar 2010 kontakt med rådmannen i Verdal kommune. Bakgrunnen for henvendelsen var fokus på rettsikkerheten til psykisk utviklingshemmede i skjermede bedrifter. Kommunen ved rådmannen ga journalisten innsyn i saksbehandlingen i Verdal kommune og en ASVO – bedrift fra 1995. Journalistens fokus var: Hva var beslutningsgrunnlaget i 1995? Dette ble sett i forhold til en dom i Stjørdal og Verdal herredsrett 21. november 2001. Journalisten fikk også kopier av Verdal kommunes rolle i tilknytning til straffesaken som ble anmeldt i 2000 og pådømt i 2001.

Dagbladet hadde 2 oppslag om saken i 17. mars 2010. Det ene oppslaget beskrev journalistens vurderinger ut fra den tilgang han hadde fått fra 1995 og 2001 (se over). Det andre oppslaget var et intervju med kommunens ledere i 2010. Her ble gitt uttrykk for at Verdal kommune aldri har evaluert hva som gikk galt da de i 1995 unnlot å reagere på det Dagbladet beskriver som ”overgrep” mot en psykisk utviklingshemmet kvinne. Dagbladet viser 17. mars 2010 til at Rettsboken fra 21. november 2001 har denne formuleringen i tilknytning til Straff:

Uten at det har betydning for straffesaken, mener retten at Verdal kommune burde ha anmeldt forholdet som fant sted i 1995”.

Dagbladet hadde oppfølginger i forhold til saken 22.03.10, og 2 oppslag 26. mars 2010.

Kommunens rådmann ga i intervju 17.03.10 uttrykk for at det i 1995 ”veide tungt at den skjermede bedriften og fylkesmannen i Nord Trøndelag frarådte å anmelde forholdet. Verdal kommune tok Fylkesmannens uttalelse til etterretning.”. Fra kommunalt ansatte og fra tidligere leder for ASVO – bedriften, ble vist til: ”Fornærmede selv ønsket ikke å anmelde forholdet” / ”Fornærmede var i 1995 ikke umyndiggjort, hun var myndig”.

Dette er i korte trekk bakgrunnen for at Verdal kommune ba om en ekstern vurdering av beslutningsgrunnlaget i 1995. Denne beslutning ble omtalt i Dagbladet 24.mars 2010.

2. Vurderingens teoretiske grunnlag og metode.

2.1 Teoretisk forankring:

Denne vurderingen er ikke en juridisk granskning. Vurderingen intenderer ikke å framskaffe sydebukker i forhold til beslutninger i 1995 som – ut fra det som skjedde i 2000 og 2001 – etter meninger fra ulike instanser, burde vært annerledes.

Vurderingen omhandler ikke det som skjedde i 2000 og 2001, men dokumentene fra rettsaken ligger likevel til grunn for de vurderinger som gjøres i forhold til beslutningsgrunnlaget i 1995.

Rapportens vurderinger er basert på denne problemstillingen:

Hva lå til grunn for at Verdal kommune og en ASVO – bedrift i 1995 ikke fattet en beslutning som ut fra senere hendelser synes åpenbare?

Vurderingene av ”Beslutningsgrunnlaget i 1995” er knyttet opp mot teorier om beslutninger som forefinnes i ulike lærebøker og i offentlige dokumenter (for eksempel om barnevern). Noen punkter fra ulike teorier hitsettes:

- Det er sjelden mennesker og organisasjoner har mulighet, evne og vilje til å treffe beslutninger på bakgrunn av perfekt rasjonalitet (dvs. at de blant annet har fullstendig informasjon; kunnskap om alle alternativer og deres konsekvenser)
- Rasjonalitet kan ses som en variabel. Rasjonalitet kan variere i ulike beslutningssituasjoner. I enkelte beslutningssituasjoner har en mulighet til å være rasjonelle.
- Mennesker og organisasjoner treffer ofte beslutninger under begrenset rasjonalitet. For eksempler møter, saksbehandling, forhandlinger og kompromisser

Gambrill (1997), lister opp ulike former for «resonneringsfeil» som hun mener påvirker de beslutningene som tas innen feltet sosialt arbeid. Det er egentlig ikke snakk om klart atskilte fenomener, men de deles her opp for oversiktens skyld.

For det første er det snakk om **informasjon som er tydelig (eller «vivid»)**. Dette er kunnskap som formidles i undervisning og veiledning etc., hvor det slående enkeltteksemplet eller tilfellet understreker det formidleren ønsker å legge vekt på. Slike er enkle å huske fordi de får en fortellende (narrativ) form. Problemet med denne tenkemåten er at vi kan miste informasjon som er viktig, men mindre tydelig, og derigjennom vurdere på feil grunnlag.

Jeg vil forsøke å vurdere de beslutninger som ble tatt / ikke ble tatt i Verdal i 1995 opp mot denne formen.

For det andre viser Gambrill (1997) til at vi har en **tendens til å tro på førsteinntrykk**, og forankre vår vurdering i dem uten å tilpasse dem i lys av ny informasjon, selv når vi vet at disse inntrykkene kan ha dannet seg helt tilfeldig. Når dette skjer for tidlig i en vurderingsprosess, kalles det gjerne «for tidlig tillukking». En annen sak er at *noen* er så oppsatt på å *ikke* la seg styre av tidligere saksbehandleres oppfatninger at de i for stor grad stoler bare på egne vurderinger, og ender opp med å gjøre tidkrevende dobbeltarbeid.

Jeg vil også forsøke å vurdere de beslutninger som ble tatt / ikke ble tatt i Verdal i 1995 opp mot denne formen.

For det tredje kan teoretiske innfallsvinkler og forestillinger bli **forutinntatte forestillinger** og føre til uriktige vurderinger. Selv om profesjonell kunnskap er en nødvendig forutsetning for yrkesutøvelse i (bl.a.) barnevernet, kan på den andre siden kunnskapen bidra til utilstrekkelig skjønnsutøvelse.

Dette punktet vil jeg også berøre i mine vurderinger nedenfor.

Det fjerde punktet hos Gambrill (1997) er at det lett å overse **betydningen av «utvalgsstørrelse»**, tas ikke med her da det vurderes til å ha mindre relevans i forhold til det denne saken omhandler.

For det femte er det lett å overse **hvor omfattende et fenomen egentlig er i befolkningen som helhet**. Hvis man primært forholder seg til personer med definerte problemer, er det lett å få et forskjøvet normalitetsbegrep. Et eksempel kan være indikasjoner på seksuelle, fysiske eller psykiske overgrep mot barn. Det er med andre ord viktig å vite nok til at man kan reflektere over når et tilsynelatende avvik egentlig uttrykker «normal variasjon», og når det er snakk om reelle avvik.

Dette femte punktet vil bli viet flere vurderinger i denne rapporten.

(Den sjette formen er spørsmålet om det på beslutningspunktet forelå **stereotype oppfatninger**. Denne siden ved beslutninger vil i vurderingen bli drøftet sammen med det femte punktet over).

2.2 Metodisk tilnærming

Alle tilgjengelige dokumenter fra våren, sommeren og høsten 1995 er grundig gjennomgått og har dannet grunnlaget for spørsmålene i intervjuene (se nedenfor). De dokumenter som Dagbladet har fått tilgang til i tilknytning til hendelsene i 2000 (Rettsboka fra 21. november 2001 med vedlegg) er gjennomgått, likeledes oppslagene i Dagbladet V- 2010.

I arbeidet med å få tak i hva som lå til grunn for at Verdal kommune og en ASVO – bedrift i 1995 ikke fattet en beslutning som ut fra senere hendelser synes åpenbare, er i 9 personer blitt intervjuet. Det er gjort forsøk på å få tak i en person som i 1995 telefonisk ga et råd til daværende leder for ASVO – bedriften, men dette har ikke vært mulig. De 9 består i hovedsak av tidligere ansatte i Verdal kommune og ved ASVO – bedriften, men noen få som har kjennskap til den fornærmedes situasjon i dag – etter medieomtalen – er også intervjuet. Denne vurdering har altså vært avskåret fra å innhente informasjon fra Fylkesmannen i Nord Trøndelag. Det forefinnes ikke noe skriftlig materiale fra Fylkesmannen i Nord Trøndelag, men det vises til en samtale i et dokument fra daværende leder for Verdal ASVO. Dette sporet er i denne vurderingen ikke videreført da det altså ikke har vært mulig å nå vedkommende. Kommunens rådmann og ordfører i dag er ikke intervjuet.

Alle 9 stilte til intervjuer (2 ble av ulike årsaker intervjuet via telefon). Intervjuene ble gjennomført ultimo april 2010 og primo mai 2010.

Intervjuene varte mellom 1 og 1 1/2 time. Intervjuene omhandlet informantenes vurderinger i forhold til temaer hentet fra de tilgjengelige dokumentene fra 1995. Disse spørsmålene ble stilt:

”Hvorledes opplever du den oppmerksomhet som saken i dag har fått?”

Nå skal vi gå tilbake til 1995:

Hva er din vurdering av saken slik du opplevde den i 1995.

Hvorfor ble beslutningen om å ikke anmelde forholdet tatt?

Hvem var for anmeldelse, hvem var i mot?

Hvem hadde etter din mening hovedansvaret for den beslutningen som ble tatt i 1995 av ASVO / Verdal kommune?

Hva tror du tjener den fornærmedes sak best slik saken står i dag?

Hva håper du skal skje videre?"

Intervjuene ble gjennomført ut fra at intervjuer skulle utvise 100 % taushetsplikt i forhold til de intervjuede. En forutsetning forut for intervjuene var at ingen personer skulle nevnes i rapporten. Før levering av endelig rapport ble lagt opp til at alle intervjuede skulle få gjennomlese rapportens vurderinger før endelig – og offentlig – rapport ble skrevet.

Det er laget en omfattende oppsummering av informantenes vurderinger. Disse "rådata" utgjorde 18 sider og er nå makulert. De transkriberte dataene fra intervjuene er satt inn i kapittel 3 og behandlet etter et metodisk opplegg fra Steinar Kvåle (1997):

Analysefasen:

I analysen av det skrevne materialet benyttes analyseteknikken **meningsfortetning**. Meningsfortetning medfører en forkortelse av intervjupersonens uttalelser til kortere formuleringer. Lange setninger komprimeres til korte der den umiddelbare mening gjengis med få ord og gir mer konsise formuleringer (S Kvåle 1999). Teksten ble analysert ut fra Giorgis analysemetode som er en empirisk, fenomenologisk analyseteknikk over 5 trinn (Giorgi 1975):

- 1. trinn: Hele intervjuet leses igjennom for å få en følelse av helheten*
- 2. trinn: De naturlige "meningsenheter" blir nå bestemt*
- 3. trinn: Temaet som dominerer den naturlige meningsenheten uttrykkes så enkelt og klart som mulig. Forskeren forsøker å lese intervjupersonens svar så uforutinntatt som mulig, og å tematisere uttalelsene ut fra sin synsvinkel slik hun forstår det.*
- 4. trinn: Meningsenheter undersøkes i lys av studiens spesifikke formål*
- 5. trinn: De viktigste emnene i intervjuet bindes sammen til deskriptive utsagn.*

3. Tilbakemeldinger fra 9 personer som hadde ulike roller i Verdal og Nord Trøndelag i 1995

3.1 Hvorledes opplever du den oppmerksomhet som saken i dag har fått?

Informantenes svar her varierer noe, men alle de som er blitt intervjuet opplever denne oppmerksomheten som sterkt belastende. Det vises til "diskusjoner" i lokalsamfunnet og - for informantene – sårende uttalelser. Noen utviser kritikk vis a vis lokale media - og moderne former for sosiale media - hvor saken er blitt omtalt. Ingen uttrykker negative holdninger til Dagbladet som satte saken på kartet / tok opp saken. Det vise også til at de verdsetter at beslutningene i 1995 nå blir gjenstand for granskning. Det framkommer en viss bitterhet i forhold til ulike vurderinger som indirekte og direkte har kommet i forhold til de som behandlet saken i 1995. Dette gjelder blant annet kommunens nåværende ledelse.

3.2 Hva er din vurdering av saken slik du opplevde den i 1995.

Alle som deltok på møter i 1995 svarte på spørsmålene her ut fra en gjennomgang av detaljer i 4 skriftlige dokumenter. 1 av de 9 som er intervjuet erklærer at de ikke kjente til saken / aldri var blitt informert om saken.

Disse dokumentene er:

1. Notat fra en bo – veileder ved en avlastningsbolig. Notatet tar opp at en beboer hadde etablert et kjærlighetsforhold til en mann hun hadde besøkt. Notatet viser til at beboeren selv – som var myndig – etter konstatert graviditet – selv valgte å ta abort. Notatet er datert 14.08.95
2. Et annet notat – av 16.08.95 – inneholder vurderinger i saken og konkluderer med et 3. dokument til Verdal ASVO v/leder.
3. Brev sendes fra kommunen til ASVO med melding om oppfølging 21.08.95.
4. Svar fra Verdal ASVO av 30.08.05 til kommunens ledelse (helse- og sosialavdelingen) hvor det vises til at arbeidsrettslige sider ved saken – etter råd fra Fylkesmannen – ikke vil bli fulgt opp.

De intervjuede sitt kjennskap til disse dokumentene i 1995 varierte, noen deltok bare på et møte. De fikk tilgang til dokumentene etter at kommunen hadde besluttet at det skulle gjennomføres en ekstern vurdering av beslutningsgrunnlaget. Ingen av de intervjuede stilte til intervjuet med disse dokumentene for hånden. Alle var godt forberedt på at de ville bli stilt spørsmål på grunnlag av disse 4 tilgjengelige dokumenter fra 1995. Noen hadde med utfyllende notater ut fra det de husket om saken.

Intervjuene tjente her som en utdypning i forhold til de fire dokumentene. Det kom ikke fram avvikende synspunkter og vurderinger i forhold til hva som finnes i disse dokumentene.

3.3 Hvorfor ble beslutningen om å ikke anmelde forholdet tatt?

Svarene fra de åtte er sammenfallende og entydige. Flere viser til at de tok saken på dypeste alvor, de viser til rask saksbehandling (fire møter / brev en innen en tidshorisont på 14 dager). Dette vurderer de som et uttrykk for at saken ble behandlet med største alvor, grunnlaget for den beslutning opplever de intervjuede som gjennomtenkt.

Alle gir videre uttrykk for at det var den fornærmedes ve og vel som sto i fokus. De ulike instanser som bisto fornærmede på denne tiden, hevder at de hadde fokus på hva vedkommendes behov for støtte etter denne hendelsen. Svarbrev fra ASVO av 30.08.95 ble tatt til etterretning.

3.4 Hvem var for anmeldelse, hvem var i mot?

Igjen er det her et relativt entydig svar: de anså ikke anmeldelse som påkrevet – hensynet til hjelpeapparatets oppfølging av fornærmede fikk hovedfokus.

Ut fra denne vurdering var det få av de som deltok i beslutningene som var klart for anmeldelse. Noen av de intervjuede viser til at – ut fra det som senere skjedde i 2000 og 2001 – kanskje burde ha gått til anmeldelse. Alle intervjuede viser til ”at i etterpåklokskapens lys” kan man hevde at anmeldelse skulle ha vært foretatt. Hadde ikke det som så skjedde i 2000 g

2001 ikke skjedd, mener alle at de i 1995 gjorde det som var riktig. Informantene viser til særtrekk ved denne tiden i forhold til fokus på integrering og inkludering, og alle funksjonshemmedes rett til å ha et seksualliv / selv å kunne definere sitt seksualliv. Dette mener de også gjelder i dag.

3.5 Hvem hadde etter din mening hovedansvaret for den beslutningen som ble tatt i 1995 av ASVO / Verdal kommune?

De aller fleste viser her til at når saken ble oversendt til Verdal ASVO med slik konklusjon:

”Verdal kommune ber om at leder ved Verdal ASVO i samråd med styret foretar seg de nødvendige tiltak i forhold til NN. Det bes samtidig om tilbakemelding til Verdal kommune v/sosialkontoret innen rimelig tid” – så lå myndigheten der.

Svaret fra Verdal ASVO AS til Verdal kommune kom raskt og med blant annet slik formulering:

”Fylkesmannen mener ut i fra vår beskrivelse av NN at en anmeldelse ikke vil føre fram. Fylkesmannen var også av den formening at Verdal ASVO AS i utgangspunktet bør vurdere de arbeidsrettslige sider av saken. Fylkesmannen finner det naturlig at spørsmålet om evt. anmeldelse for overgrep bør vurderes av Verdal kommune.” (NB! Se her vurderingen i kapittel 4).

Flere av de intervjuede hevder at *”Verdal ASVO AS vil derfor ikke foreta seg noe mer i denne saken i forhold til anmeldelse”* (Sitat fra brev 30.08.95) ble lagt til grunn for det videre arbeidet opp mot den fornærmede.

3.6 Hva tror du tjener den fornærmedes sak best slik saken står i dag?

Her er alle – både tidligere og nåværende ansatte i Verdal kommune / Verdal ASVO AS – samstemte. De viser til det oppstyret mediefokuset i denne saken har ført til for fornærmede i saken. De gir uttrykk for at hensynet til den forenærmedes situasjon framover må veie tyngst.

3.7 Hva håper du skal skje videre?

Alle ni gir her uttrykk for at det er naturlig at det ble en medie- sak om dette, men at nå framover bør man av hensyn til den fornærmede få ro / få mulighet til å komme bedre i funksjon igjen med kommunes hjelp. Det vises til at de siste medieoppslagene har vært en meget sterk belastning for fornærmede og at vedkommende for tiden får hel - døgn oppfølging av kommunen av denne grunn.

4. Vurderinger

Rapporten er et forsøk på å svare på denne problemstillingen:

Hva lå til grunn for at Verdal kommune og en ASVO – bedrift i 1995 ikke fattet en beslutning som ut fra senere hendelser synes åpenbare?

Intervjurunden viser en relativt klar samstemmighet blant de intervjuede i forhold til problemstillingen:

- 4.1 Hadde man hatt mistanke om at det fem år senere skulle komme en ny alvorligere sak, ser de intervjuede at anmeldelse skulle vært foretatt i 1995.
- 4.2 Når dette ikke ble gjort skyldes dette den tidsånden som rådde nasjonalt midt på 90 – tallet med stor fokus på ulike grupper funksjonshemmedes rett til et privatliv, og rett til et seksualliv. Samtidig viser de fleste til fornærmedes status. Hun var myndig, hun ønsket ikke en anmeldelse av den som var far til det barnet hun var med. Hun forlangte selv abort og slikt inngrep ble foretatt.
- 4.3 Flere av de som er intervjuet viser til at de bare var involvert i noen av de avholdte møtene. Det vises blant annet til at arbeidsgiveransvaret ble drøftet på ett av møtene og avklaringer om at ASVO AS hadde arbeidsgiveransvaret og ASVO sitt Styre hadde ansettelses- og oppsigelsesmyndighet. Barnefar hadde bare et kortvarig vikariat og hadde ikke et ansettelsesforhold til Verdal ASVO AS.

4.4 Vurderinger av hendelsesforløpet i forhold til presentert beslutningsteori

Gambrill (1997), lister altså opp ulike former for «resonneringsfeil» som hun mener påvirker de beslutningene som tas innen feltet sosialt arbeid. Det er egentlig ikke snakk om klart atskilte fenomener, men de deles her opp for oversiktens skyld.

Denne undersøkelsen kan vise at de påståtte signaler fra fylkesmannen (det forefinnes ingen skriftlige dokumenter fra denne innstansen), i svarbrevet av 30.08.95 fra Verdal ASVO AS til Verdal kommune berører det Gambrill (1997) benevner ”spørsmålet om **informasjonen fra fylkesmannen var tydelig (eller «vivid»)**”. De som jobbet med saken i de hektiske ukene sen - høsten i 1995, synes alle å ha oppfattet dette som et råd fra overordnet instans. Gambrill (1995) sin påpekning om at ”hvor det slående enkeltteksemplet eller tilfellet understreker det formidleren ønsker å legge vekt på”, her kan ha en viss relevans. Gambrill viser til at slike signaler kan være enkle å huske fordi de får en fortellende (narrativ) form. Problemet med denne tenkemåten er at vi kan miste informasjon som er viktig, men mindre tydelig, og derigjennom vurdere på feil grunnlag.

Jeg vil antyde at dette kan være et moment som har hatt betydning for de beslutninger som ble tatt i 1995.

Samtidig vil jeg vise til Verdal kommunes oppfølging etter møtet 11. august 1995 hvor dette sies: ”*Det henstilles samtidig om at bedriftslederen i ettertid orientere nyansatte, både fast ansatte og vikarer, om det etiske og moralske ansvar en har ved å jobbe ved en vernet arbeidsplass som Verdal ASVO AS*”.

Dette kan vurderes som et innspill som var ment å forhindre at slike vanskelig saker igjen skulle oppstå.

Gambrill (1997) viser videre til at vi har en **tendens til å tro på førsteinntrykk**, og forankre vår vurdering i dem uten å tilpasse dem i lys av ny informasjon, selv når vi vet at disse inntrykkene kan ha dannet seg helt tilfeldig. Når dette skjer for tidlig i en vurderingsprosess, kalles det gjerne «for tidlig tillukking».

Data fra intervjuene kan tyde på at de som var sentrale i forhold til den beslutning som ble tatt høsten 1995 (om ikke å anmelde forholdet), lett lot seg befeite av Fylkesmannens syn (selv om det altså ikke foreligger noen skriftlige dokumenter fra Fylkesmannen i saken). Lederen for Verdal ASVO AS formidlet i brev av 30.08.95 sin opplevelse av Fylkesmannens syn:

Fylkesmannen mener ut i fra vår beskrivelse av NN at en anmeldelse ikke vil føre fram”

I dette brevet er også referert denne vurdering fra Fylkesmannen. ”*Det andre spørsmålet er om det her er skjedd er overgrep som bør følges med eventuell anmeldelse. Fylkesmannen mener at det i denne saken har liten eller ingen hensikt. For det første betinger det at vedkommende selv ønsker å anmelde forholdet. For det andre vil man her trolig konkludere med at NN var klar over hva hun gjorde og gjorde det frivillig”.*

De som var involverte i beslutningsprosessen de 2 ukene høsten 1995 kan ha dannet seg et førsteinntrykk om hva som var Fylkesmannens syn og av den grunn ikke latt spørsmålet om anmeldelse bli det som var viktigst.

Gambrill (1997) viser også til teoretiske innfallsvinkler og forestillinger kan bli **forutinntatte forestillinger** og føre til uriktige vurderinger. Hun viser til at selv om profesjonell kunnskap er en nødvendig forutsetning for yrkesutøvelse i (bl.a.) barnevernet, kan på den andre siden kunnskapen bidra til utilstrekkelig skjønnsutøvelse.

De som var involvert i beslutningsprosessen i 1995 er aktører med høy kompetanse og mye erfaring med å tilby funksjonshemmede tilpassede tjenester.

Data fra intervjuene bekrefter at alle involverte i beslutningsprosessen var godt oppdatert i forhold til den på den tid rådende ideologi; Alle funksjonshemmede har rett på et seksualliv. Mine data gir ingen indikasjoner på at beslutningstakerne hadde forutinntatte forestillinger. Men det er åpenbart at deres forholdelsesmåte var sterkt preget av de sentralt initierte kampanjer som vektla funksjonshemmedes rett til å ha et tilpasset seksualliv.

Den siste formen fra Gambrill (1997) som jeg vil vurdere dataene i forhold til vedrører at det er lett å overse **hvor omfattende et fenomen egentlig er i befolkningen som helhet**. Gamhill (1997) viser til at ”*hvis man primært forholder seg til personer med definerte problemer, er det lett å få et forskjøvet normalitetsbegrep. Et eksempel kan være indikasjoner på seksuelle, fysiske eller psykiske overgrep mot barn. Det er med andre ord viktig å vite nok til at man kan reflektere over når et tilsynelatende avvik egentlig uttrykker «normal variasjon», og når det er snakk om reelle avvik.”*

Mitt inntrykk ut fra de lange intervjuene er helt klart – som også overfor omtalt – at beslutningstakernes beslutningsatferd var preget av dette punktet.

5. Konklusjon

Denne eksterne vurdering konkluderer slik:

- 5.1 Ut fra det ståstedet kommunen hadde i 1995 var det trolig ikke åpenbart at anmeldelse var nødvendig / den beste løsning for fornærmede. Årsakene til at dette ikke ble gjort kan trolig skyldes at beslutninger ble tatt i en bestemt tidsånd. Beslutningene var baserte på kompetente og involverte kommunalt ansattes sitt engasjement for at funksjonshemmede skal ha størst mulig innflytelse over eget liv, med god veiledning, støtte og hjelp. Fornærmedes egne ønsker og behov var ledetråden for de ansatte sine beslutninger. De intervjuede var da – som nå – opptatt av den enkeltes autonomi og de viser også til at det også ville kunne ha oppstått sterke reaksjoner om saken hadde blitt anmeldt.
- 5.2 Det som ble avdekket i 2000 og 2001 tilsier en anmeldelse av den som senere ble dømt skulle ha vært foretatt allerede i 1995.
- 5.3 Årsakene til at saken i 1995 heller ikke ble videreformidlet til daværende rådmann og ordfører var hensynet til den fornærmede, og de vansker en anmeldelse kunne medføre for den fornærmede.
- 5.4 Dagbladets håndtering av saken er gjort med visning til psykisk utviklingshemmedes rettsikkerhet. Dagbladets håndtering har ført til en nødvendig gjennomgang av kommunens og det stedlige ASVO`s håndtering av sak i 1995. Verdal kommune har siden 1995 laget retningslinjer for forholdelsesmåte i slike saker. Verdal kommune har lært mye av saken. Alle de som deltok på møter i 1995 verdsetter at saken ble gjenstand for en granskning i forhold til beslutningsgrunnlaget.

Stjørdal 25.5.2010

Ole Meier Kjerkol